
SANNHETEN OM
SNIFFESTOFFER
Snappers
Shoot the breeze
Boppers
Air blast
Medusa
neitilstoff.org
BUZZ
Gold
HAZE
ROOM

HVORFOR DETTE HEFTET BLE LAGET

Det prates mye om stoffer verden over – på gaten, i skolen, på Internett og på TV. Noe av det er sant, noe er ikke sant.

Det du kanskje ikke vet er at mye av det du hører om stoff faktisk kommer fra langerne. Tidligere langere har sagt at de ville si hva som helst for å få et salg.

Du trenger de virkelige faktaene og sannheten om stoff slik at du kan ta en informert beslutning om det. Det er grunnen til at vi lagde dette heftet – for deg.

Tilbakemelding fra deg er viktig for oss, så fortell oss hva du mener om dette heftet. Besøk oss på **NeiTilStoff.org** og send oss en e-post på **info@drugfreeworld.org**.

HVA ER SNIFFESTOFFER?

Ordet *sniffestoffer* viser til dampene fra giftige substanser som inhaleres (sniffes) for å bli høy fort.

Disse stoffene inkluderer løsemidler, sprayflasker, gasser og nitritter (reseptbelagte legemidler som brukes til å senke blodtrykket). Ifølge National Poison Data System blir nå omtrent 3400 forskjellige produkter misbrukt som sniffestoffer. Disse inkluderer vanlige husholdnings- og industriprodukter, så som skopuss, lim, bensin, tennvæske, kremfløtesprøyter, lystgass*(kalt *whippets* eller *lattergass*), spraymaling, korreksjonslakk, rensevæske, filtstusjblekk, malingstynnere og andre løsemidler for maling.

De fleste sniffestoffer virker som bedøvelsesmidler som nedsetter kroppens funksjoner. Etter en kort rus og tap av hemninger kommer døsighet, svimmelhet og agitasjon.

Kjemikaliene absorberes fort gjennom lungene til blodomløpet og når raskt hjernen og andre organer. Dette kan noen ganger forårsake uopprettelig fysisk og mental skade.

Brukere inhalerer de kjemiske dampene direkte fra åpne beholdere (*sniffer*) eller puster inn dampene fra filler som er dynket i kjemikalier. Noen sprayer substansen direkte inn i nesen eller munnen, eller heller det på kragen, ermene eller mansjettene og sniffer på dem periodisk. En annen måte er at dampene fra substanser inhaleres fra papir- eller plastposer. Å gjøre dette i et lukket rom øker faren for kvelning betraktelig.

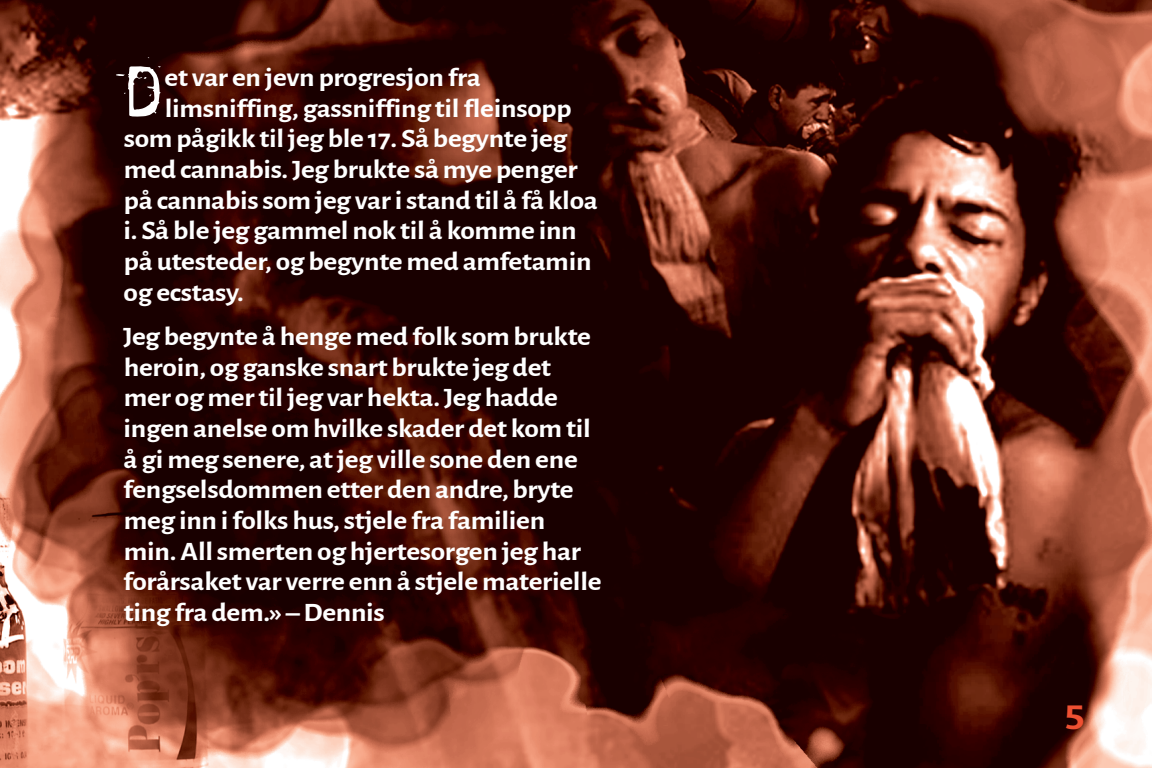

* lystgass: også kalt «lattergass». Det er en fargeløs, søt-luktende gass som blir brukt som bedøvelsesmiddel.

GATENAVN FOR SNIFFESTOFFER

- Air blast
- Ames
- Amys
- Aroma of men
- Bolt
- Boppers
- Bullet
- Bullet bolt
- Buzz bomb
- Discorama
- Hardware
- Heart-on
- Highball
- Hippie-crack
- Huff
- Dønk
- Locker room
- Medusa
- Moon gas
- Oz
- Pearls
- Poor man's pot
- Poppers
- Quicksilver
- Rush
- Satan's secret
- Shoot the breeze
- Snappers
- Snotballs
- Spray
- Texas shoeshine
- Thrust
- Toilet water
- Toncho
- Viagra in a bottle
- Gasspatroner
- Whiteout

«Det var en jevn progresjon fra limsniffing, gassniffing til fleinsopp som pågikk til jeg ble 17. Så begynte jeg med cannabis. Jeg brukte så mye penger på cannabis som jeg var i stand til å få kloa i. Så ble jeg gammel nok til å komme inn på utesteder, og begynte med amfetamin og ecstasy.

Jeg begynte å henge med folk som brukte heroin, og ganske snart brukte jeg det mer og mer til jeg var hekta. Jeg hadde ingen anelse om hvilke skader det kom til å gi meg senere, at jeg ville sone den ene fengselsdommen etter den andre, bryte meg inn i folks hus, stjele fra familien min. All smerten og hjertesorgen jeg har forårsaket var verre enn å stjele materielle ting fra dem.» – Dennis

«Da jeg gikk i fjerde klasse introduserte en såkalt venn meg til sniffestoffer. Så ung som jeg var og ikke visste bedre, begynte jeg å sniffe gass hver eneste dag helt opp til åttende klasse. Min motorikk er helt skadeskutt og jeg sitter i timevis og bare stirrer ut i lufta uten at så mye som en eneste tanke dukker opp. Det er som om kroppen min er her men ikke jeg. Jeg har vanskeligheter med å beholde jobber og har bodd alene nå i 12 år. Jeg ser normal ut fra utsiden, men når jeg prøver å vise interesse og snakke til kvinner blir det ganske opplagt at jeg praktisk talt er en grønnsak. Jeg er lei av å leve på denne måten og vil heller være død enn å fortsette livet mitt slik. Det er som om jeg uansett er død allerede.»
—John

HVORDAN PÅVIRKER SNIFFESTOFFER KROPPEN DIN?

Sniffestoffer kan skade hjertet, nyrene, hjernen, leveren, beinmargen og andre organer.

- ✖ Sniffestoffer sulter kroppen for oksygen og tvinger hjertet til å slå uregelmessig og raskere. De kan skade det beskyttende laget rundt nervefibre så vel som hjerneceller.
- ✖ Brukere kan oppleve kvalme, neseblod og svekket hørsel, syn eller lukt. Kronisk bruk kan føre til muskelsvinn, redusert muskeltonus og skade på lunger og immunsystemet.
- ✖ Brukere risikerer plutselig sniffedød – hvor hjertet deres slutter å slå. Dette kan skje den første eller den hundrede gangen.

KORTTIDSVIRKNINGER

De fleste sniffestoffene virker direkte på nervesystemet for å forårsake sinnsendrende effekter. I løpet av noen sekunder vil brukeren oppleve beruselse og lignende effekter som de fra alkohol. Det finnes en rekke fenomener som kan oppleves under eller kort tid etter bruken, som:

- Utydelig tale
- Full, svimmel eller sløv opptreden
- Forvirring
- Kvalme
- Ute av stand til å koordinere bevegelser
- Hallusinasjoner og vrangforestillinger
- Svekket dømmekraft
- Bevisstløshet
- Sterke hodepiner
- Utslett rundt nese og munn
- Plutselig sniffedød (hjertesvikt)
- Død på grunn av kvelning, anfall eller koma

LANGTIDSVIRKNINGER

Langtidsbrukere har opplevd:

- ✖ Svekkede muskler
- ✖ Desorientering
- ✖ Manglende koordineringsevne
- ✖ Lever- og nyreskader
- ✖ Hjerneskade (tap av hjernevev)
- ✖ Svekket hukommelse, minsket intelligens
- ✖ Svekket hørsel og syn
- ✖ Beinmargskade
- ✖ Dødsfall på grunn av hjertesvikt eller mangel på oksygen til hjernen
- ✖ Blackouts forårsaket av blodtrykksendringer

– Den kroniske bruken av sniffestoffer har blitt forbundet med en rekke alvorlige helseproblemer. Å sniffe lim og maling forårsaker nyreskader. Å sniffe toluen* og andre løsemidler forårsaker leverskader.

* toluen: en fargeløs væske med en sterk, søt lukt, vanligvis brukt som et industrielt løsemiddel og et brennstoff

I morgen er den sjette årsdagen for vår sønn Justins død. Han var 16. Han døde av å inhalere luftrenser, et tilfelle av misbruk av sniffestoffer. Hans meningsløse død rystet verden for de som kjente ham. Justin var en fremragende elev som elsket livet og omfavnet det med begeistring. Han var en kilde til inspirasjon for mange. Spørsmålet som for alltid vil plage meg er om Justin ville vært hos oss i dag om han hadde visst om risken han tok.»
– Jackie

ER SNIFFESTOFFER VANEDANNENDE?

Sniffing kan være vanedannende både fysisk og mentalt. Brukere rapporterer en sterk trang til å fortsette å bruke sniffestoffer, spesielt etter å ha brukt disse over mange dager.

En person som misbruker sniffestoffer, bygger ofte opp en toleranse, hvilket betyr at de trenger mer av stoffet for å bli høy, som øker risikoen for overdose.

Vanebrukere som slutter med sniffestoffer lider av abstinenssymptomer som kan omfatte kvalme, sterk svetting, muskelkramper, hodepiner, frysninger, rastløshet, skjelving og hallusinasjoner. I alvorlige tilfeller kan avvenning forårsake konvulsjoner (kramper).

INTERNASJONALE STATISTIKKER

Misbruk av sniffestoffer er et problem som rammer land rundt om i verden.

- Bare i USA brukte 2,4 millioner mennesker i løpet av ett år en eller annen form for sniffestoff. Omtrent 6 prosent av nåværende 8. klassinger i Amerika rapporterte bruk av sniffestoffer.
- Ifølge forskning på Medical Examiner-rapporter er det over 500 dødsfall årlig forårsaket av sniffestoffer i USA.
- Misbruk av sniffestoffer er en av de vanligste formene for stoffmisbruk i aldersgruppen 11–15 år i England og Wales. Det anslås at 3,5–10 prosent av de unge i det minste har eksperimentert med flyktige løsemidler, og at 15 000–30 000 er nåværende brukere.
- I Storbritannia skjedde 39 prosent av dødsfall relatert til sniffestoffer ved offerets første forsøk.
- I Australia brukte 33 prosent av sniffestoffbrukere disse stoffene oftere enn andre stoffer – minst hver måned.

- Forskning på stoffmisbruk blant barn som bor på gatene i forskjellige land viser at 47 prosent har vært livstidsbrukere av sniffestoffer. Rundt 58 prosent av gatebarn i Kenya rapporterte at de sniffet lim i løpet av den siste måneden.
- I en studie av mer enn 22 000 tilfeller av sniffestoff-forgiftninger behandlet i akuttmottak på sykehus, endte omtrent 10 prosent av pasientene på intensivavdelingen, og ytterligere 8 prosent ble henvist til psykiatriske avdelinger.
- Ifølge Den europeiske skoleundersøkelsen om alkohol og andre rusmidler, som samler data fra elever i 35 europeiske land, har 7,2 prosent av elevene prøvd sniffestoffer minst én gang. Landene med de høyeste prosentdelene av elever som prøvde sniffestoffer, var Latvia (16 prosent), Tyskland og Kroatia (hver 15 prosent).

I Karachi i Pakistan sniffer 80 % til 90 % av gatebarn lim eller løsningsmidler.

80–90 %

22 % av de som misbrukte sniffestoffer og døde hadde ingen forhistorie av misbruk av slike midler.

22 %

En venn gav meg gratis lim i tre dager. Den fjerde dagen bad han meg om penger. På det tidspunktet var jeg allerede hekta og måtte gi ham penger for å få en limtube. Jeg trengte flere tuber lim om dagen.» – Marty

FORSKJELLIGE TYPER SNIFFESTOFFER

Sniffestoffer kan deles i fire forskjellige typer:

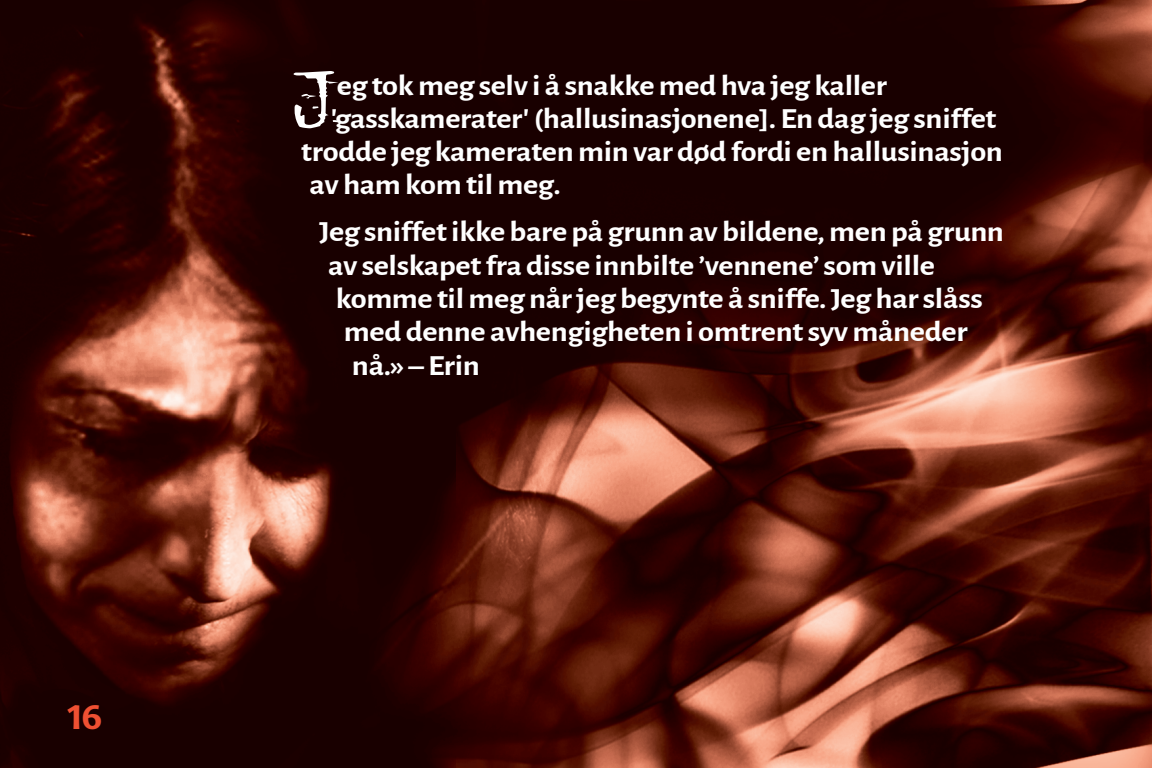
VÆSKER som fordamper i romtemperatur. Disse finnes i lett tilgjengelige husholdnings- og industriprodukter og inkluderer tynnere, avfettingsmidler, bensin, lim, korrekturlakk og sprittusjvesker.

SPRAY så som spraymaling, deodorant og hårsprayer, vegetabilske oljesprayer for matlaging og sprayer for beskyttelse av tekstiler.

GASSER inkluderer medisinske bedøvelsesmidler (eter, kloroform og lystgass, også kalt *lattergass*), butanlightere, propantanker, dispensere for kremfløte og kjølemidler.

NITRITTER et sammensatt kjemikalium som finnes i matkonserveringsmidler, lærrengjørere, luftrensere, osv. De brukes mest til å forbedre sex-livet og går mest under navnene *poppers* eller *snappers*.

Jeg tok meg selv i å snakke med hva jeg kaller 'gasskamerater' (hallusinasjonene]. En dag jeg sniffet trodde jeg kameraten min var død fordi en hallusinasjon av ham kom til meg.

Jeg sniffet ikke bare på grunn av bildene, men på grunn av selskapet fra disse innbilte 'vennene' som ville komme til meg når jeg begynte å sniffe. Jeg har slåss med denne avhengigheten i omtrent syv måneder nå.» – Erin

ER SNIFFESTOFFER LOVLIGE?

Selv om sniffestoffer ikke kommer inn under lover som gjelder for narkotika og medikamenter, har over et dusin delstater i USA innført restriksjoner på salg og distribusjon til mindreårige av visse produkter som ofte misbrukes som sniffestoffer. Noen delstater har innført bøter, fengsling eller tvungen behandling for salg, distribusjon, bruk og/eller besittelse av sniffestoffer.

Det finnes også lover i enkelte av USAs delstater som forbyr rekreasjons-sniffing av lystgass.

Vest-Australia, Sør-Australia, Victoria, Queensland og Northern Territory har vedtatt lover som gjør det til en forbrytelse å selge produkter til personer selgere tror vil bruke dem til å sniffe. Politiet har lov til å ransake en person som de har rimelig grunn til å tro har sniffestoffer på seg, og konfiskere det.

I England og Wales er det ulovlig for forhandlere å selge flyktige substanser til enhver person om det finnes grunn for å anta at de kommer til å benytte disse for sniffing og rusing.

SNIFFESTOFFER:

Gamle kulturer i Egypt, Babylonia (dagens Irak), India og Kina brukte damper for å endre bevissthet eller som en del av religiøse seremonier.

Ifølge noen forskere antas det at prestinner i tempelet Apollo* i Delfi (en by i antikkens Hellas) har sniffet gassdamper for å endre sin bevissthetstilstand under sine ritualer.

Tidlig på 1800-tallet ble bedøvelsesmidlene lystgass, eter og kloroform ofte benyttet som rusmidler.

Lystgass ble sett på som en billig erstatning for alkohol og ble gjort populær av den britiske forskeren Sir Humphry Davy. Han holdt lystgassfester og satte sammen ordet *lattergass* i 1799. Davy la merke til den bedøvende virkningen og foreslo at gassen kunne benyttes for operasjoner, selv om dette ikke ble forsøkt før 50 år senere.

Bruken av bedøvelsesmidler for rekreasjonsformål fortsatte gjennom det nittende århundre i Europa og i USA.

* Grekerne trodde at guden Apollo gav profetier til prestinner i tempelet Apollo, en gammel helligdom.

EN KORT HISTORIE

Sir Humphry Davy

På 1920-tallet ble eter en erstatning for alkohol og var et rekreasjonsstoff under forbudstiden i USA.

På 1940-tallet ble løsningsmiddelmisbruk, hovedsakelig bensinsniffing, stadig mer populært.

Misbruket av sniffestoffer i De forente stater økte på 1950-tallet og er nå utbredt blant ungdommer.

I begynnelsen av 1960-tallet inkluderte sniffing av løsemidler produkter som maling, tynnere for lakk, neglelakkfjerner, skopuss, lightergass, spraymaling og lim.

I de siste tiårene har sniffestoffmisbruk blitt et stort problem blant hjemløse barn over hele verden, inkludert i Sør-Asia, Mexico, Øst-Europa og Kenya. Gatebarn bruker disse sniffestoffene til å bedøve smerten av sult, kulde og desperasjon.

Gass- og spraymalingsniffing er også vanlig i avsidesliggende områder i Canada, Amerika, Australia, New Zealand og noen stillehavsøyer.

Sannheten om Stoff

Stoff er grunnleggende sett gift. Hvor mye som tas avgjør virkningen.

En liten mengde virker stimulerende (øker aktivitet). En større mengde virker som et beroligende middel (undertrykker aktivitet). En enda større mengde virker som en gift og kan ta livet av en.

Dette er sant for ethvert stoff. Bare mengden som trengs for å oppnå den ønskede virkningen varierer.

Men mange stoff har enda en ulempe: de påvirker sinnet direkte. Dette kan forvrenge brukerens oppfatning av hva som skjer rundt ham. Som et resultat kan en persons handlinger virke merkelige, ufornuftige, upassende og til og med destruktive.

Stoff avskjærer alle følelser, de ønskverdige så vel som de uønskede. Så, mens de gir hjelp med lindring av smerte for en kort tid, utsletter de også evner og årvåkenhet og gjør tankene uklare.

Medisiner er substanser som har til hensikt å øke eller senke hastigheten, eller forandre noe med hensyn til hvordan kroppen din fungerer for å prøve å få den til å fungere bedre. Noen ganger er de nødvendige. Men disse er fortsatt narkotiske midler: De fungerer stimulerende eller beroligende, og for mye kan ta livet av deg. Så hvis du ikke bruker medisiner slik de er ment å brukes, kan de være like farlige som ulovlige stoffer.

Det virkelige svaret er
å få faktaene og ikke ta
stoff i første omgang.

HVORFOR BRUKER FOLK STOFF?

Folk bruker stoff fordi de ønsker å endre noe i livet sitt.

Her er noen av grunnene unge mennesker har angitt for å ta stoff:

- For å passe inn
- For å slippe vekk eller slappe av
- For å ikke kjede seg
- For å virke mer voksne
- For å gjøre opprør
- For å eksperimentere

De tror stoff er en løsning. Men til sist blir stoff problemet.

Skjønt det kan være vanskelig å se ens problemer i øynene, er følgene av å bruke stoff alltid verre enn det problemet man prøver å løse med dem. Det virkelige svaret er å få faktaene og ikke ta stoff i første omgang.

Millioner av eksemplarer av hefter som disse har blitt delt ut til folk verden over på 20 språk.

Når nye stoff dukker opp på gaten, og mer informasjon om deres virkninger blir kjent, blir eksisterende hefter oppdatert og det blir lagd nye.

Heftene blir utgitt av Foundation for a Drug-Free World (Stiftelsen for en Stoffri Verden), en allmennyttig organisasjon med hovedkontor i Los Angeles i California.

Stiftelsen skaffer til veie undervisningsmaterialer, råd og koordinerer sitt internasjonale nettverk til forebygging av stoffmisbruk. Organisasjonen arbeider med unge, foreldre, lærere, frivillige organisasjoner og myndigheter – alle som er interessert i å hjelpe mennesker til et liv uten stoffmisbruk.

REFERANSER:

For kildematerialet som ble brukt til å sette sammen dette heftet, gå til NeiTilStoff.org/refs.

FOTO: side 4: BigStockPhoto (lim); side 7: Thomas Tamm; side 8: Chadwick Meyers; side 14: iStockphoto; side 18: Talaria Enterprises

FAKTA DU TRENGER Å VITE

Dette heftet er ett i en serie med publikasjoner som inneholder fakta om marihuana, alkohol, fentanyl, syntetisk narkotika, ecstasy, kokain, crack-kokain, crystal meth og metamfetamin, sniffestoffer, heroin, LSD og misbruk av reseptpliktige legemidler. Utstyrt med denne informasjonen kan leseren ta beslutningen om å leve et liv uten stoff.

For å gjøre gratis online-kurs eller for å komme i kontakt med en Stoffri Verden-avdeling i ditt område, gå til NeiTilStoff.org

Foundation for a Drug-Free World
NeiTilStoff.org • info@drugfreeworld.org
1 888 668 6378 • 1 818 952 5260

Skann her for å laste ned dette heftet

© 2025 Foundation for a Drug-Free World. Alle rettigheter forbeholdt. Truth About Drugs og The Foundation for a Drug-Free World-logoen er varemerker eid av The Foundation for a Drug-Free World, og brukes med dens tillatelse. #S001562 - NORWEGIAN